

Řady nositelů čestného titulu doctor honoris causa Slezské univerzity rozšířil matematik z ukrajinské metropole

Autor: Ivan Augustin

OPAVA 20. listopadu 2014 - Slavnostní zasedání vědeckých rad a akademických senátů Slezské univerzity (SU), jež se konalo 19. listopadu v Kulturním domě Na Rybníčku, bylo setkáním se dvěma vzácnými osobnostmi, jimž zůstane v historii naší instituce nezpochybnitelné postavení. Proto se jim také dostalo nejvyšších ocenění - čestného doktorátu a Zlaté medaile SU.

Řady nositelů čestné vědecké hodnosti doctor honoris causa SU rozhojnil věhlasný ukrajinský matematik Alexandr N. Sharkovsky (1936). Na návrh Vědecké rady Matematického ústavu, letos si připomínajícího 15. výročí samostatné existence v podobě univerzitní součásti, a po schválení ve Vědecké radě SU se stal v pořadí 13. držitelem této pocty. Mezi matematiky je pak takto čtvrtým oceněným, když před ním čestný doktorát získali Jaroslav Kurzweil z Akademie věd ČR a Andrzej M. Trautman z Varšavské univerzity (oba 2001) a poté Petr Hájek z Akademie věd ČR (2008).

„Při přípravě připomenutí jubilea Matematického ústavu získala podporu idea udělit čestný doktorát vědci, který nejvíce ovlivnil současný badatelský profil našeho pracoviště. Volba proto logicky padla na světoznámého ukrajinského matematika Alexandra N. Sharkovského, zakladatele obecné teorie jednorozměrných a málorozměrných diskretních dynamických systémů,“ zdůvodnil prof. RNDr. Jaroslav

Smítal, DrSc., ředitel Matematického ústavu. Jím proslovené laudatio poté objasnilo genialitu Sharkovského nového uspořádání přirozených čísel, 1, 2, 4, 8, 16,..., 7, 5, 3, jež souvisí s koexistencí periodických orbit spojitých zobrazení intervalu, i nesnadnou cestu tohoto objevu, poprvé publikovaného před půl stoletím, ke světové vědecké komunitě, prosazenou teprve s odstupem deseti let.

Moderátor zasedání prof. RNDr. Miroslav Engliš, DrSc., prorektor SU pro vědu a zahraniční styky, následně seznámil přítomné s projevy sympatií, které udělení čestného doktorátu SU A. Sharkovskému vzbudilo. „Považujeme ho za uznání silné vědecké základny naší země a za přínos k další vzájemné spolupráci v oblasti vědy,“ napsal velvyslanec Ukrajiny v ČR Borys Zajčuk s připojením omluvy, že mu pracovní povinnosti osobní účast v Opavě nedovolily. Blahopřáním na rozhodnutí udělit čestný doktorát A. Sharkovskému reagovali i děkan Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy prof. RNDr. Jan Kratochvíl, CSc., a dále také emeritní děkan téže fakulty a současný předseda Grantové agentury ČR prof. RNDr. Ivan Netuka, DrSc. „Ač přímo v dynamických systémech nepracuji, Sharkovského uspořádání i jeho průkopnické výsledky jsou mi známy - je to šťastná volba ocenit takového mimořádného matematika,“ konstatoval ve své pozdravné adrese prof. I. Netuka.

Po složení slibu převzal A. Sharkovsky čestný doktorát z rukou promotorky prof. PhDr. Ireny Korbelářové, Dr., a společně se všemi účastníky shromáždění vyslechl latinský text dedikační listiny, který přečetl PhDr. Artur Sommer. V doktorské přednášce stručně shrnul vývoj pojmu „dynamický systém“. Připomněl významné osobnosti světové vědy, které se o rozvoj této části matematických věd zasadily, a s uznáním se vyslovil o dlouholeté tvůrčí práci, odváděné pro dynamické systémy na Matematickém ústavu v Opavě. „Ocenění, jehož se mi od Slezské univerzity dostalo, si velmi vážím,“ řekl skromný vědec, který hostoval na mnoha prestižních univerzitách jak v evropských zemích, tak v Asii a na americkém i australském kontinentě, autor sedmi monografií a více než 350 publikovaných vědeckých statí a nositel několika respektovaných cen (např. Ukrajinské státní ceny či Bernd Aulbach Prize of the International Society of Difference Equations).

Druhým protagonistou slavnostního zasedání vědeckých rad a akademických senátů SU se stal doc. Ing. Emanuel Šustek, CSc. (1931), spoluzakladatel a v letech 1990-1994 první děkan Obchodně podnikatelské fakulty (OPF) v Karvině. Zlatou medaili SU mu na návrh děkana OPF doc. Ing. Pavla Tuleji, Ph.D., udělil rektor prof. PhDr. Rudolf Žáček, Dr., a ocenil tak jeho mimořádné zásluhy o vznik OPF, životaschopnost jejího svazku s původní Filozofickou fakultou v Opavě, který v roce 1991 vyústil ve zřízení SU, a přesně 50 let trvající záslužnou pedagogickou práci, kterou se doc. E. Šustek rozhodl v létě ukončit.

„Je to pro mě opravdu životní uznání, největší, jehož jsem dosáhl. Na konci osmdesátých a na počátku devadesátých let přišla šťastná doba a jsem rád, že se nám ji pro vznik vysokého školství v Opavě i v Karvině podařilo využít. Nepochybuji o tom, že úsilí o vznik Slezské univerzity bylo nanejvýš správným rozhodnutím, ostatně vřele je přijala široká veřejnost obou měst, ale také širšího regionu. Přěji univerzitě do

přítích let mnoho úspěchů,“ prohlásil ihned po převzetí ocenění doc. E. Šustek a jeho
ve škole kultivované vystoupení se u publika setkala se spontánní reakcí.

O krátké kulturní vystoupení se už tradičně postaral Komorní pěvecký sbor SU řízený
Mgr. Vladimírou Vašínkovou. Než v jeho podání zazněl závěrečný studentský hymnus
Gaudeamus, informoval rektor prof. R. Žáček o úmrtí doc. PhDr. Jiřího Urbance, CSc.,
jednoho z těch, kdo se o vznik SU nejvíce zasadili, a poprosil účastníky zasedání, aby
minutou ticha uctili jeho památku.

Bc. Martin Kůs, vztahy s veřejností

Slezská univerzita v Opavě

Olbrichova 25, 746 01 Opava

telefon: 739 720 126, e-mail: martin.kus@slu.cz

*Slezská univerzita v Opavě vznikla po listopadu 1989 nejprve jako dvě fakulty
Masarykovy univerzity v Brně a následně Zákonem České národní rady z 9. července
1991 pak z těchto dvou fakult vznikla Slezská univerzita se sídlem v Opavě. Jedná se
o veřejnou vysokou školu sídlící v Opavě a Karviné. V současné době má čtyři
součásti: Filozoficko-přírodovědeckou fakultu v Opavě, Obchodně podnikatelskou
fakultu v Karviné, Fakultu veřejných politik v Opavě a Matematický ústav v Opavě.
Na ústavech, katedrách a specializovaných pracovištích univerzity v současnosti
studuje na osm tisíc posluchačů.*

Více o univerzitě a dění na ní najdete na www.slu.cz a www.inoviny.slu.cz